

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/pens_outlook-2016-en

דוח OECD בנושא פנסיות לשנת 2016

תקציר בעברית

מערכות הפנסיה במדינות החברות בארגון OECD מוסיפות להתמודד עם האתגרים שמציבים בפניהן הזדקנות האוכלוסייה, המשבר הפיננסי והכלכלי והסביבה הכלכלית המאופיינת בשיעורי צמיחה ושיעורי ריבית נמוכים. בסקירה זו, ארגון OECD ממשיך לבחון את אופן תגובתן של מערכות הפנסיה לאתגרים אלה.

אופי הפרשת הכספים לקרנות הפנסיה הפרטיות משתנה, חשיבותם של הסדרים מסוג הפקדות מוגדרות (DC) והסדר פנסיה אישית הולכת וגדלה

האתגרים שמולם ניצבות מערכות הפנסיה הביאו לרפורמות שהוסיפו לשנות הסדרי הפנסיה בין מדינות OECD והגבירו את חשיבותם של הסדרים שבהם נכסים מגבים את הטבות הפנסיה, ובמיוחד של הסדרי הפקדות מוגדרות, שהטבות הפנסיה בהם צמודות לערך הנכסים שנצברו. הסדרי פנסיה עם הפקדות מוגדרות מספקים קשר ברור וישיר בין הפקדות והטבות, אך מעבירים את רוב הסיכונים (לדוגמה השקעות ואורך חיים) על היחידים, ומטילים עליהם את רוב האחריות לניהול הפרישה שלהם.

על מנת להבין את הנוף המשתנה ולהבחין בין הסדרי פנסיה שונים, חשוב לבחון את מאפייניהם: האם הם חובה, איך ממומנות הטבות הפנסיה, מי מנהל אותם, תפקידו של המעסיק, הקשר בין הפקדות להטבות, ומי נושא בסיכונים.

סקירה זו גם בוחנת את הקשר המדיניות של שינויים אלה, ומגלה כי השינויים עולים בקנה אחד עם המסרים העיקריים של OECD בעניין גיוון מקורות המימון של הפרישה, ותפקידן המשלים של הפנסיות הממומנות. משקלם ההולך וגדל של הסדרי הפקדות מוגדרות מחייב לשפר את התכניות באופן שיעלה בקנה אחד עם מפת הדרכים של OECD לתכנון טוב של תכניות פנסיה עם הפקדות מוגדרות. להלן דיון בכמה מהקווים המנחים האלה בנושא פנסיות.

במרבית מדינות OECD, משטר המס של החסכונות לפרישה מעניק יתרונות מס לאנשים שחוסכים לפרישה

במרבית המדינות מונהג משטר מס מועדף לחסכונות לפרישה כדי לעודד את האנשים לחסוך לפרישה. מחישוב הסכום שיחיד יחסוך במסים שישלם על ידי הפקדה לתכנית פנסיה פרטית במקום לשים סכום זהה במכשיר חסכון חלופי אפשר לראות כי משטר המס של חסכונות הפרישה אכן מעניק יתרון במסים. ואולם, גודלו של יתרון המס משתנה. אפשר להשתמש בסובסידיות בשיעור קבוע ובהפקדות תואמות כדי לכוון יתרונות מס אל יחידים בעלי הכנסה נמוכה או להשוות את יתרונות המס על פני כל מדרגות ההכנסה. יתרונות מס יכולים לעודד אנשים לחסוך תקופות ארוכות יותר, אך לא בהכרח לחסוך יותר. חוקי מס ברורים ופשוטים עשויים להגדיל את אמונם של האנשים ולעזור להגדיל את ההשתתפות בתכניות הפנסיה הפרטיות ואת ההפקדות לתכניות אלה.

קובעי המדיניות צריכים לוודא שצרכנים מקבלים עצות פיננסיות נאותות לפרישה

נחוצים אמצעים שסייעו להתמודד עם ניגודי האינטרסים של היועצים הפיננסיים ולהבטיח שצרכנים יקבלו עצות פיננסיות לפרישה שמתאימות לצרכיהם. ואולם, אמצעים אלה עשויים להוביל לפער עצות - להפחית את זמינות העצות ואת יכולתם של אנשים להרשות לעצמם לקבל אותן, במיוחד של צרכנים שחסכו סכום נמוך עד בינוני לפרישה. עצות

מבוססות טכנולוגיה עשויות לשפר את נגישות העצות ואת יכולתם של אנשים להרשות אותן לעצמם ועשויות להתגבר על סטיות ההתנהגות של היועצים. עם זאת, קובעי המדיניות צריכים לוודא את קיומן של תקנות נוהגות שיעניקו לצרכנים רמת הגנה זהה.

קובעי המדיניות צריכים להבטיח את הקיימות של מוצרי קצבה שנתית ואת מידת התאמתם לצרכנים

מוצרים המעניקים גמלה יכולים למלא תפקיד חשוב בסיוע ליחידים למתן את סיכוני ההשקעה ואריכות הימים. למרות זאת, מוצרים אלה והאבטחה הקשורה אליהם מציבים אתגרים. היעדר קונסיסטנטיות ביחס לכוונה הטמונה במוצר המעניק גמלה ולמונחים בהם משתמשים לתאר את סוגי המוצרים השונים מצריך הגדרת שפה משותפת. כדי לתת מענה ולעודד שימוש במוצרי גמלה נחוצה מסגרת קוהרנטית לפרישה. עם זאת, מורכבותו המוגברת של המוצר מדגישה את הצורך בעצות כספיות נאותות וגילויים ניתנים להבנה של המוצר כדי להבטיח שהצרכנים ירכשו מוצרים שמתאימים לצרכיהם. על המסגרת הרגולטורית להציע כלים לניהול סיכונים ואת התמריצים להשתמש בהם, על מנת לעודד את ספקי הגמלאות לנהל כראוי את הסיכונים. גישות המבוססות על עקרונות מתאימות יותר מנוסחאות סטטיות, שכן הן מאפשרות לדרישות הון להתאים את עצמן לתכניות המוצר המשתנות, ומבטיחות הון מספיק לגיבוי התחייבויות הגמלה ולהבטיח את הקיימות שלהן.

השכלה פיננסית מתוכננת היטב יכולה לשפר את הידע הפיננסי, את גישתם ואת כישוריהם של האנשים בנושא פרישה, ויכולה לעזור בקבלת החלטות

היעדר בקיאות פיננסית מציב אתגרים רציניים, שכן עם הזמן גוברת אחריותם של היחידים לניהול הון הפרישה שלהם. יש ליישם מיזמי חינוך פיננסי לתכנון פרישה, תוך נתינת הדעת לנסיבות הלאומיות ולמידת האתגרים הטמונים בתכנון הפרישה לנוכח המאפיינים של מערכות הפנסיה הלאומיות השונות ושל הסביבה הפיננסית. ממשלות ובעלי עניין אחרים צריכים לוודא שהמידע על מערכות הפנסיה, הרפורמות בפנסיה ותכניות הפנסיה הפרטיות זמין, ברור ולא יהמם את רוב האנשים. המידע על עלויות, ביצועים, איכות השירות, הקצאת השקעות ורמת הסיכונים צריך להיות בר השוואה ומתוקן. על המידע על כל תכניות הפנסיה של היחיד להיות משולב, ויש להשלים את דוחות הפנסיה עם חישובים/הדמיות על מנת למקסם את השפעת המידע. יש צורך באסטרטגיות חינוך פיננסי ארציות כדי להבטיח שאנשים יהיו מסוגלים לרכוש כישורים פיננסיים כלליים. זאת ועוד, קיימים כלים פרקטיים לקובעי המדיניות, כגון מטריצה של צרכים וכלים לחינוך פיננסי שמסייע בקבלת החלטות בנושא פרישה, ורשימת תיוג.

מרבית מדינות OECD משוות את מערכות הפנסיה של עובדי המדינה ושל עובדי הסקטור הפרטי

במחצית ממדינות OECD, הבטחות הפנסיה העתידיות של עובדי המדינה הנמדדות במונחים של שיעורי תחלופה גבוהות ב-20 נקודות אחוז לקריירה מאלה של הסקטור הפרטי. בין מדינות אלה נכללות בלגיה, צרפת, גרמניה וקוריאה, שמנהלות מערכות נפרדות לכל מגזר. ברבע נוסף ממדינות OECD שהשוו את מערכות הפנסיה שלהן מאז שנות ה-90, קיימות עלויות מורשת. מסגרת פנסיה משולבת המכסה את כל העובדים במידה שווה עשויה להניב יתרונות בממדים שונים. מבחינת שוויון, קשה לטעון כיום שעובדי מדינה/עובדי המגזר הציבורי זקוקים בפנסיה שלהם לתחלופת הכנסה גבוהה יותר מזו של מקביליהם בסקטור הפרטי. מבחינת יעילות, בניהול מערכות פנסיה אחידות טמונים יתרונות לגודל משמעותיים, לדוגמה בגביית ההפקדות, בניהול הרשומות ובתשלום ההטבות. יתרה מכך, הגבלת ניידות העובדים בין סקטורים (לדוגמה תקופות הקנייה או ניידות מוגבלת) אינה יעילה, מוסיפה קשיחויות בניהול קריירה אישית ומגבילה את יכולתם של העובדים להסתגל לשינויים סקטוריאליים ולהזדמנויות תעסוקה חדשות. תכנית פנסיה משותפת תהפוך את הבחירות האלה לקלות יותר ותקל על ניידות העובדים.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית. ניתן להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop

למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל: rights@oecd.org, או בפקס מס':

+33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

תר האינטרנט שלנו www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2016), *OECD Pensions Outlook 2016*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/pens_outlook-2016-en